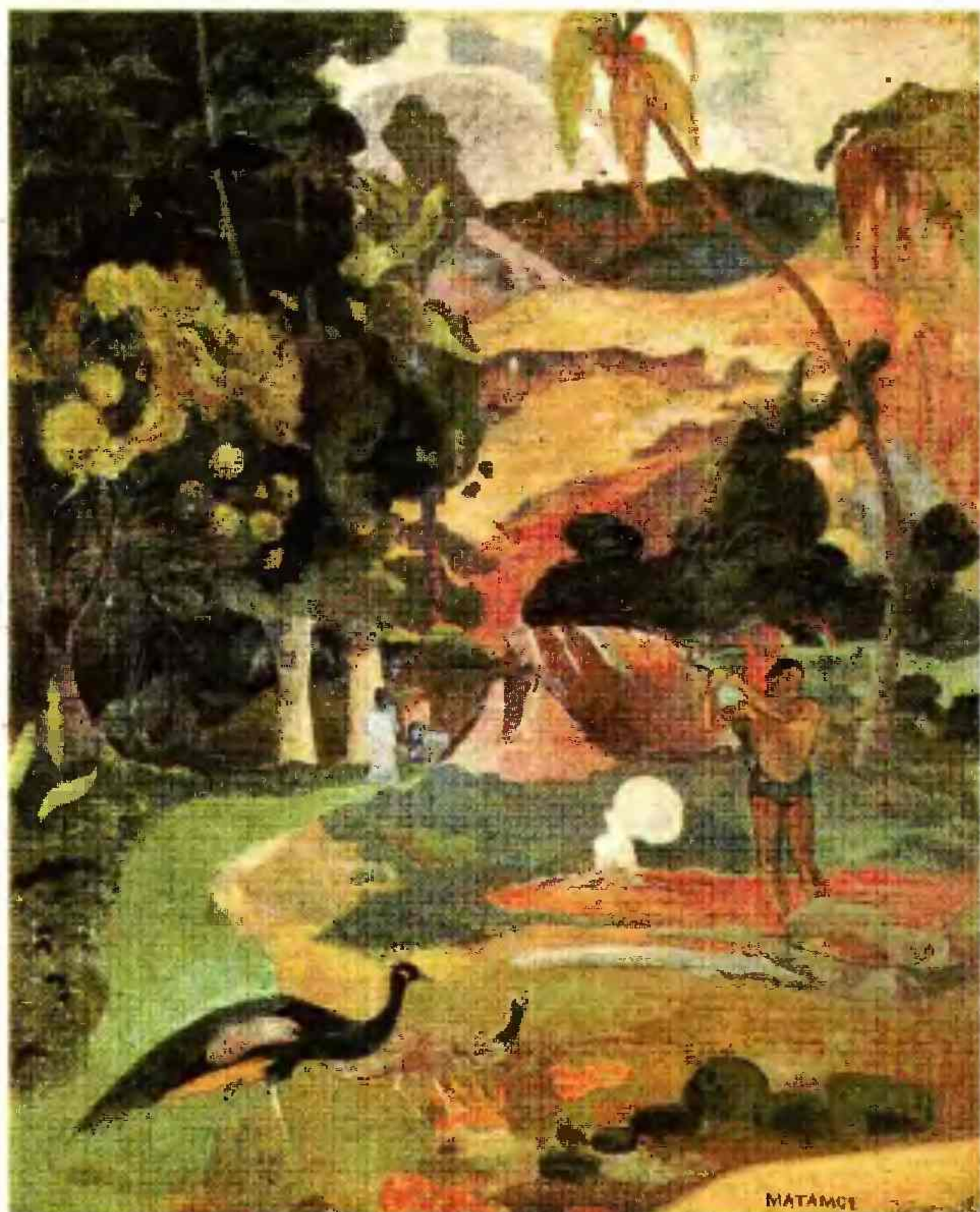

Η οργανωτική φύση
στους πίνακες
του Γκογκέν δεν
είναι απαραίτητο
να οδηγήσει τη
σκέψη μας στη
βιολογία. Και όμως
αυτή είναι η
«επιστήμη της ζωής»

Η «Βίβλος της Βιολογίας»

Θυμάμαι ακόμη την ημέρα που αγόρασα το βιβλίο του Ernst Mayr «The Growth of Biological Thought» το οποίο μόλις κυκλοφόρησε μεταφρασμένο στην ελληνική από το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης. Ήταν η πρώτη μου αγορά κατά το πρώτο ταξίδι μου στις ΗΠΑ, στα μέσα της δεκαετίας του '90. Σε αυτή την «προαπαζον» εποχή αισθανόμουν χρέος ως βιολόγος να επιστρέψω με το συγκεκριμένο βιβλίο στις αποσκευές μου. Δεν δυσκολεύτηκα να το βρω. Κατείχε περίοπτη θέση στη βιβλιοθήκη μου, παρ' όλο που είχα ξεπεράσει δέκα χρόνια ζωής.

Βλέπετε το πόνημα του γερμανικής καταγωγής εξελικτικού βιολόγου και καθηγητή του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ ήταν και παραμένει διαχρονικό. Οχι μόνο επειδή ο Μάιρ είναι μια αξιόλογη προσωπικότητα της εξελικτικής βιολογίας (χαρακτηρίστηκε ο Δαρβίνος του 20ού αιώνα), αλλά και επειδή το βιβλίο αυτό σηματοδοτεί τη γέννηση ενός νέου πεδίου: της ιστορίας και φιλοσοφίας της βιολογίας. Από τη δεκαετία του '60, όταν οι ιστορικοί και οι φιλόσοφοι της επιστήμης ασχολούνταν κατά κύριο λόγο με τη φυσική και τη χημεία, ο Μάιρ υποστήριξε την αυτονομία της βιολογίας. Συνοπτικά η άποψή του ήταν ότι η βιολογία είναι μια νέα αυτόνομη επιστήμη η οποία δεν συμπεριφέρεται όπως η φυσική και η χημεία (τα βιολογικά συστήματα δεν υπακούουν στους νόμους των ανόργανων υλικών) και ως εκ τούτου οι φιλόσοφοι των επιστημών έπρεπε να τη δουν ως μια ξεχωριστή οντότητα. Η άποψη αυτή αναλύεται διεξοδικά στο βιβλίο του Μάιρ και ιδιαίτερα στο δεύτερο κεφάλαιο «Η θέση της βιολογίας στις επιστήμες και η εννοιολογική της δομή», το οποίο θεωρείται κορυφαία στιγμή στη βιβλιογραφία τόσο του πολυγραφοτάτου συγγραφέα (ο Μάιρ έγραφε ως τον θάνατό του το 2005, σε ηλικία 101 ετών) όσο και της βιολογίας γενικότερα. Οι διακηρύξεις του δεύτερου κεφαλαίου γίνονται περισσότερο κατανοητές στη συνέχεια του ογκώδους έργου στο

ERNST MAYR
Η ανάπτυξη
της βιολογικής
σκέψης.
Ποικιλότητα,
εξέλιξη
και κληρονομικότητα

Έκδοση του
Μορφωτικού
Ίδρυματος Εθνικής
Τραπέζης, 2008,
σελ. 1023,
τιμή 50 ευρώ

οποίο περιλαμβάνει η ιστορία της βιολογίας από τον Αριστοτέλη ως τις μέρες μας. Ο κεντρικός κορμός του βιβλίου είναι αφιερωμένος στα πεδία της βιολογίας που αποτελούσαν τα βασικά ερευνητικά ενδιαφέροντα του συγγραφέα, την ταξινομική και την εξελικτική θεωρία, ενώ το βιβλίο ολοκληρώνεται με μια σειρά κεφαλαίων για την κληρονομικότητα και τη γενετική.

Ομολογώ ότι η μετάφραση του βιβλίου του Μάιρ με εξέπληξε ευχάριστα. Είχα (λανθασμένα προφανώς!) θεωρήσει ότι κανείς δεν θα έμπαινε στον κόπο να μεταφράσει το ογκώδες έργο και κανείς δεν θα έπαιρνε το ρίσκο να εκδώσει ένα βιβλίο που δεν θα γίνει μπεστ σέλερ. Χαίρομαι από καρδιάς που ο επίκουρος καθηγητής του Πανεπιστημίου της Πάτρας κ. Σπύρος Σφενδουράκης και το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης με διέψευσαν περίτρανα! Η εξαιρετικά καλόγουστη έκδοση και η άρτια μετάφραση δεν αφήνουν πια καμιά δικαιολογία: «Η ανάπτυξη της βιολογικής σκέψης» του Ernst Mayr δεν μπορεί και δεν πρέπει να λείπει από τη βιβλιοθήκη κανενός βιολόγου, γιατρού ή ιστορικού (της επιστήμης και όχι μόνο). Όσο για τους φοιτητές Βιολογίας, τίποτε δεν θα μπορούσε να τους εισαγάγει καλύτερα στην ουσία της επιστήμης τους από το δεύτερο κεφάλαιο του βιβλίου.

Και μια που σήμερα ο τόνος ήταν προσωπικός, ας μου επιτραπεί μια φιλική προειδοποίηση-παραίνεση προς φοιτητές: το βιβλίο δεν είναι εύκολο. Δεν είναι εύκολο ούτε στο πρώτο επίπεδο. Τα νοήματα είναι πυκνά και ο Μάιρ έχει έναν ιδιαίτερο τρόπο γραφής με τον οποίο χρειάζεται κανείς να εξοικειωθεί. Ο λόγος του είναι ξεκάθαρος, χωρίς περιττές φιοριτούρες, αλλά διαθέτει και μια γερμανική αυστηρότητα (κατά πολλούς στρυφνότητα). Μην αποθαρρυνθείτε όμως! Πιστέψτε με, αξίζει τον κόπο να πάρετε χαρτί και μολύβι και να το μελετήσετε εμβριθώς. Καθώς θα περνούν τα χρόνια και θα αναγνωριστείτε σε αυτό, θα με θυμηθείτε...
ΙΩΑΝΝΑ ΣΟΥΦΛΕΡΗ

ATZENTA
THE
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ
a.kafar@rise24.com

14-20
ΣΕΠΤ

15 - 19 Σεπτεμβρίου
Τα ηλεκτρονικά
του Αδρονιακού
Επιταχυντή,
στη Νάξο

ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ ΝΑΞΟΥ, ΝΑΞΟΣ

Ενόσω το μέγα πείραμα της ανεύρεσης του «πώς το Σύμπαν απέκτησε μάζα» εκτυλίσσεται στο CERN, οι φυσικοί διερευνούν ήδη το επόμενο βήμα. Συγκεκριμένα, όλες οι σχολές και τα ερευνητικά ιδρύματα Φυσικής Σωματιδίων της χώρας συνεργάζονται στη διεξαγωγή ενός Εργαστηρίου Ηλεκτρονικής (Workshop on Electronics for Particle Physics), με στόχο ακριβώς τη βελτίωση των οργάνων μέτρησης για τέτοιες διατάξεις. Στο πλαίσιο του, θα αναλυθούν ηλεκτρονικά όργανα του LHC και θα συζητηθούν τρόποι συνέργειας για την ανάπτυξη νέων οργάνων. Λεπτομέρειες θα διαβάσετε στην ιστοσελίδα www.ntua.gr/twepp08/.

15 - 18 Σεπτεμβρίου
Συνέδριο μικρο-
και νανοτεχνολογίας,
στην Αθήνα

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ HILTON,
ΑΘΗΝΑ

Το Ινστιτούτο Μικροηλεκτρονικής του ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος διοργανώνει το 34ο Διεθνές Συνέδριο Μικροτεχνολογίας και Νανοτεχνολογίας (Micro & Nano Engineering - MNE 2008), με τη συμμετοχή κορυφαίων επιστημόνων και στελεχών βιομηχανιών, πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων. Το MNE αποτελεί το κύριο Διεθνές Συνέδριο Νανοτεχνολογίας της Ευρώπης και διοργανώνεται κάθε χρόνο σε διαφορετική χώρα - στην Ελλάδα γίνεται για δεύτερη φορά. Στο συνέδριο θα απαντηθούν ερωτήματα όπως: «Τι είναι η νανοτεχνολογία, ποιες οι βασικές της αρχές και ποιες πραγματικά οι προοπτικές της»; «Τι είναι ο νέος κλάδος της βιομηχανικής και τι νέες ιδέες κομίζει»; «Πόσο πιο μικρά

μπορούν να γίνουν τα τρανζίστορ και πόσο πιο γρήγοροι οι υπολογιστές και με ποιο τρόπο»; «Πόσο μικρές, ολοκληρωμένες βιοαναλυτικές συσκευές μπορούμε να κατασκευάσουμε και ποιες οι προοπτικές στο μέλλον»; «Υπάρχουν ελπίδες για βελτίωση της αποδοτικότητας των φωτοβολταϊκών - και πόσο μπορεί να βοηθήσει η νανοτεχνολογία σε αυτό».

Για περισσότερα στοιχεία, καλέστε στα τηλέφωνα 210 6503.237, 6503.265 ή επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.mne08.org/.

16 - 20 Σεπτεμβρίου
Αριθμητική Ανάλυση
και Εφαρμοσμένα
Μαθηματικά, στην Κω

HOTEL KYPRIOTIS
- INTERNATIONAL
CONFERENCE CENTER, ΚΩΣ

Το νορβηγικό πανεπιστήμιο του Μπέργκεν συγκαλεί στη χώρα μας το ICNAAM 2008 (International Conference on Numerical Analysis and Applied Mathematics) και το 3ο Συμπόσιο Αριθμητικής Ανάλυσης Ρευστών και Μεταφοράς Θερμότητας. Όσο κι αν ακούγονται εξεζητημένα αυτά τα πεδία έρευνας, είναι άκρως απαραίτητα εργαλεία στην κατανόηση της καύσης, στον έλεγχο της μόλυνσης της ατμόσφαιρας και στην ανάπτυξη καλύτερων μηχανών και νέων υλικών. Τις σχετικές πληροφορίες θα βρείτε στην ιστοσελίδα <http://web.ift.uib.no/~pawel/icnaam.html>

18 - 20 Σεπτεμβρίου
Συνέδριο ΤΠΕ
για τις Επιστήμες Γης
και Ζωής, στον Ελαιώνα
ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ, ΑΙΓΑΛΕΩ

Το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο δεξιώνεται το 4ο Διεθνές Συνέδριο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας για τις Επιστήμες Γης και Ζωής (Information and Communication Technologies in Bio and Earth Sciences), παράλληλα με το Εργαστήριο Τεχνολογιών Προτύπων για τη Γεωργία (Learning Technology Standards for Agriculture and Rural Development). Πρόκειται για σπάνια και πολύτιμη ευκαιρία διερεύνησης των όρων ανάπτυξης της γεωργίας και της βιομηχανίας τροφίμων μας στο συνεχώς μεταβαλλόμενο τοπίο του σήμερα, με τη συνδρομή επιστημόνων κύρους από όλο τον κόσμο. Για τις λεπτομέρειες, δείτε τις ιστοσελίδες <http://infolab.aau.gr/haicta/conf/Wprogram.htm> και <http://infolab-dev.aau.gr/agrolit/2008/>

Ως την 1η Οκτωβρίου
Απτήσεις για βραβεία γυναικών επιστημόνων
ΑΘΗΝΑ

Την 1η Οκτωβρίου λήγει η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων για τα «Ελληνικά Βραβεία 2008 L'Oréal-UNESCO για τις Γυναίκες στην Επιστήμη». Τα βραβεία απονέμονται εφέτος για τρίτη χρονιά σε Ελληνίδες ηλικίας ως 35 ετών, κατόχους διδακτορικού, οι οποίες ασχολούνται με την επιστημονική έρευνα στον τομέα των Βιοεπιστημών ή των Επιστημών των Υλικών. Οι αιτούσες πρέπει να δραστηριοποιούνται σε πανεπιστήμια ή ερευνητικά ιδρύματα της χώρας μας. Τα βραβεία αποτελούν μέρος του διεθνούς προγράμματος «L'Oréal-UNESCO για τις Γυναίκες στην Επιστήμη» και, από το 2006 που θεσμοθετήθηκαν στην Ελλάδα, έχει απονεμηθεί σε πέντε ερευνήτριες το χρηματικό ποσό των 10.000 ευρώ σε καθένα. Η υποβολή αιτήσεων και βιογραφικών γίνεται στη Γραμματεία της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής της UNESCO (Ακαδημίας 3, Αθήνα 10027, τηλ. 210 3682.396-7), η οποία τις προωθεί στην επιταμηλή επιτροπή κρίσης, με πρόεδρο τον καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Νίκο Χατζηχρηστίδη.